ივერია

1877—1893 საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი 1877—1893

ფასი გაზეთისა

თვეში	მან.	ᲙᲐ	თვეში	მან.	ᲙᲐ
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

გაზეთის დასაბეჭდად ან **კერძო განცხადებათა დასაბეჭდად** უნდა მიმართონ: ოფიციალ რედაქციას, ანუ **ია**, ავგ. ლალის ქუჩაზედ, ვარანცოვ ძეგლის პირდაპირ, ოთ. გ. გრუზინსკისეულს სახლში; **წერა-კითხვის** გამავრცელებელ საზოგადოების **განცალკევებულ** ბანკის სახლებში, სასახლის ქუჩაზედ.

ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპეიკი.

ᲐᲚᲔᲥᲡᲘ ᲒᲘᲥᲝᲚᲐ ᲫᲔ ᲙᲐᲚᲐᲜᲓᲐᲠᲘᲨᲕᲘᲚᲘ აუწყებს რა ნათესავთა და ნაცნობთა გარდაცვალებასა ძმისა თვისისა **ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔ ᲒᲘᲥᲝᲚᲐ ᲫᲔ ᲙᲐᲚᲐᲜᲓᲐᲠᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲐ**, სთხოვს დაესწრნენ მის დასაფლაებას 11 ნოემბერს, ხუთშაბათს—დ. ახალსენაკში.

(1—1)

ქართული თეატრი
კვირას, 7 ნოემბერს,
ქართულ დრამატიულ საზოგადოების არტისტებისაგან
წარმოდგენილი იქნება:
გ. ყიფიანის მონაწილეობით

I

პარიჟის ღატაკნი

დრამა 5 მოქმ. და 7 სურ. გად. გუნიასი

II

4 მოქმედება დრამისა

თამარ-ბატონიშვილი

წარმოდგენის რიგი: 1) თამარ-ბატონიშვილი, 2) პარიჟის ღატაკნი.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქქ. ავალიშვილისა, ჩერქეზიშვილისა, მაქსიმიძისა, მძინაროვისა და სხვ. ბბ. აბაშიძე, ყიფიანი, გუნია, სვიმონიძე და სხვ.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია
დასაწყისი 7½ საათზედ

თავმჯდომარე ზედამხედველის კომიტეტისა და საზოგადო კრებისა წევრთ საზოგადოებისას „მიხეილის სათავად-აზნაურო საადგილ-მამულო ბანკი ქუთაისში“ ამით აუწყებს ბ.ბ. წევრთ ამა საზოგადოებისა, რომ 10 დეკემბერს 1893 წლისას დანიშნულია მისგან ბანკის საადგომში სხდომა საზოგადო კრებისა განსახილველად მორიგის საქმეებისა, რომელნიც უნდა განეხილონ ამა წლის მაისის თვეში შეჭერებულს საზოგადო კრებას სახელდობრ: აღსარჩევად თანამდებობის პირთა: ზედამხედველის კომიტეტის წევრთა, გამგეობის თავმჯდომარისა და გამგეობის წევრთა კანდიდატებისა.

თავმჯდომარე ზედამხედველის კომიტეტისა
და საზოგადო კრებისა თავადი ალექსანდრე
წულუკიძე

გამოვიდა და ისყიდება
ქართველთა ამხანაგობის წიგნის მაღაზიაში

ᲐᲠᲐᲙᲔᲓᲘ ᲚᲘᲑᲠᲫᲜᲔ-ᲡᲘᲪᲠᲣᲔᲑᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲧᲠᲛᲐᲗᲐᲗᲕᲘᲡ. ფასი 25 კაპ.

დაიბეჭდა და ამ დღეებში გამოვა
ᲚᲘᲑᲠᲫᲜᲔ-ᲡᲘᲪᲠᲣᲔᲑᲘ საბ.-სულხანორბელიანისა. ფასი 75 კაპ.

იგივე კარგ-ქაღალდზედ 1—50 კ.

(3—0—1)

ᲤᲝᲗᲚᲘᲡᲘ, 7 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲘ.

—

გასულ თვეში უმართებელესმა სენატმა გაარჩია ერთი საყურადღებო საქმე, საყურადღებო ნამეტურ რუსეთში მცხოვრებ მაჰმადიანთათვის.

შარშან ეკატერინოდარის ხაზინაში შესულა ქუდით ჩერქეზი მაჰმადიანი. ხაზინადარს მოუთხოვია ამ კაცისათვის, ქუდი მოიხადეო; ჩერქეზს უარი განუცხადებია და უპასუხნია, რომ მაჰმადიანთათვის ქუდის მოხდა არსად და არას დროს სავალდებულო არ არისო.

ამ ამბავს გამოუწვევია პროტოკოლის შედგენა, რის გამოც მომრიგებელმა მსაჯულმა ჩერქეზს ჯარიმა შეაწერა.

ბრალდებულს სენატში უჩივლია, მაგრამ ამ უმადლეს სამსჯავროო დაწესებულებასაც არ შეუწყნარებია მომჩივანის თხოვნა.

სენატი ასე ასაბუთებს თავის განჩინეს: „ბრალდებულის საქციელი, სენატის აზრით, უპირველეს ყოვლისა, უპატივცემულობაა დაწესებულებისა, იმიტომ რომ იგი მოვალე იყო, შედიოდა რა რუსის დაწესებულებაში, დაჰმორჩილებოდა საზოგადო წესებს მართებულობისას. აქ მოტანა მაჰმადის სარწმუნოებისა, ამ შემთხვევაში სრულებით უადგილოა, რადგან ეკატერინოდარის ხაზინაში არავითარის სარწმუნოებრივის წესის და ადათის შესრულება არ შეეძლო“.

ამ გადაწყვეტილების შემდეგ საგულისხმოა, რომ რუსეთში მცხოვრებ მაჰმადიანთათვის სავალდებულო შეიქნება ამიერითგან იმ წესის დაცვა, რომელიც საჭიროთ დაუნახავს ასასრულებლად პირველად ეკატერინოდარის ხაზინადარს. რასაკვირველია, ყოველი განჩინები სენატისა ისე სავალდებულოა, როგორც სავალდებულოა თვით კანონი; მაგრამ ჩვენ დიდი იშვი გვაქვს, რომ ამ შემთხვევაში განჩინენი რუსეთის სამსჯავროს უმადლესის დაწესებულისა სისრულეში იქნას მოყვანილი.

ძნელი და შეუძლებელია ასეთის წესის შემოღება მხოლოდ რუსეთში, მაშინ როდესაც მთელს ცასქვეშეთში მაჰმადიანნი არსად და არავის წინაშე ქუდს არ იხდიან.

მაჰმადიანი არ იხდის ქუდს თავის მეფის წინაშე, არ იხდის იგი ქუდს თავის ტაძარში, არ იხდის ქუდს ევროპაში არც ერთ გვირგვინოსანთა სასახლეში.

სხვას რომ უველაფერს თავი დავანებოთ, როგორ ჭნებავს უმარჯებელესს სენატს მოახდევინოს ქუდი, მაგალითებრ, ოსმალეთის ელჩს ეკატერინოდარის ხაზინაში, მაშინ როდესაც ეს წარმომადგენელი ხონთქრისა ქუდითა სდგას წინაშე რუსეთის ხელმწიფის ტახტისა, ქუდითა სდგას თვით ისაკის ტაძარში!

ამიტომ უნდა მოველოდეთ, რომ სენატის განაჩენი უმადლესის ბრძანებით გაუქმებულ იქნება.

მთელის ქვეყნის წესისა და ჩვეულების ფიცხლად აღკრძალვას თუ რა ახირებული და ხმირად სამწუხარო შედეგი მოჰყვება, ამის მაგალითად ჩვენ ერთს ამბავს მოვიყვანთ იმავე ოსმალეთის ცხოვრებითგან.

ინგლისის სატახტო ქალაქში ოსმალეთს თავისი მეჩეთი აქვს. ამ მეჩეთის კოშკითგან ყოველ დდე რამდენჯერმე მოლლა გადმოდგება და ხმა-მაღლა აუწყებს მაჰმადიანთა თავის მოციქულის მცნებას. მაჰმადიანნი ზარების ნაცვლად მოლლების ძახილით აუწყებენ მორწმუნეთა ლოცვის დროს.

ერთს დდეს ლონდონში მთავრობამ აღუკრძალა მოლლას მეჩეთითგან ხმა-მაღლა ლოცვა. ეს ამბავი ოსმალეთის ელჩმა, ფუაადფაშამ, იმ წამსვე აცნობა ხონთქარს, რომელმაც სამაგიეროდ მთელს სტამბოლში მეისვე უბრძანა ადეკრძალათ ეკკლესიებში ზარების რეკა.

ამის შემდეგ, ინგლისის მართებლობა იძულებული შეიქნა მაშინვე გაეუქმებინა თავისი განკარგულება და სტამბოლის ეკკლესიების ზარების ხმაც ხელახლავ გაისმა ძველ საქრისტიანო ქალაქში.

მაჰმადიანთა თუ ქუდის მოხდას მოვსთხოვთ სახლში, ამ გვარისავე ლოდიკით იმათაც შეუძლიათ, როდესაც მათსა შევდგავრთ, ჩექმები გაგვახდევინონ და წინდის ამარა შეგვიუვანონ ხალჩრებით მოფენილ ოთახში!

რამდენადაც უსაფუძვლოა ეს უკანასკნელი მოთხოვნილება, იმდენათვე მეტის-მეტია პირველი მოთხოვნილებაცა.

ერისა ყოველის ჩვეულება, ზნე და, ნამეტურ, სარწმუნოება პატივსაცემია და შესაწყნარებელი, რასაკვირველია, თუ რაიმე საკნებელი ხასიათი არ ახლავს.

შემცდარი იქნება, თუ ვინმე იფიქრებს, რომ ხალხი მცირე ჩვეულებისა და წესის შელახვას არაფრად ჩაგდებსო. ვისაც დაკვირვება შეუძლია, იმან კარგად იცის, რომ უმეტესობა ამ წვრილმან და თოქმის უმნიშვნელო საგნებს აქცევს ეკრნალდებას. იქნება ეს შეცდომაც იყოს, მაგრამ ნამდვილადკი ასე.

მაგას გარდა, მთელი ცხოვრება ადამიანისა წვრილმან და პატარა რასმეებისაგან შესდგება და, როგორ გნებავსთ, რომ ხორც-შესხმულმა კაცმა ყოველივე ესე უფურადდებად დასტოგოს?!

სხვა-და-სხვა სარწმუნოებანი სხვა-და-სხვა ბეწენია მხოლოდ ერთსა და იმავე ქალაქში შესასვლელადაო, ამბობს ბრძენი ვინმე და

ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

ᲗᲐᲒᲐ

ძველი ამბავი

(დასასრული *)

აქ ცოტა უკან დავბრუნდეთ, მთები ვნახოთ, რასა ლაპარაკობენ.

ხალხი ხომ სულ პირქვე ეყარნენ, დედამიწისათვის მაგრა ჩაეჭიდათ ხელები და ეკვროდნენ, რაც ძალი და ღონე ჰქონდათ, ამ ჩვენს მშრომელს და მსაზრდოებელს არავინ მოგვგლეჯოსო უფსკრულში არ დაგვნთქას, ან ჰაერში არ აგვიტაცოსო. რაც ძალი და ღონე ჰქონდათ ეკვროდნენ და ეკვროდნენ. აგერ დაიგრიალა რაღაცამ და იძრა მთელი დედამიწა; ვისაც ფიქრი შერჩა, შენიშნა, რომ იმათ ქვეშ დედამიწა ცოცოცო

ძველი გასაბედია იმისი თქმა, რომ ეს ზეშმარიტი აზრი არ იყოს!

მეველე

ახალი ამბავი

*** დღეს ქართულ თეატრში წარმოადგენენ ფრანგულ მელოდრამას, სახელდობრ „პარიზის ღარიბ-ლატკანი“, ვ. გუნიას მიერ თარგმნილს. ეს პიესა სავსეა საეფექტო და მოულოდნელ სცენებით. ამავე საღამოს კ. ყიფიანი ჰთამაშობს თავის საუკეთესო როლს ელიზბარ ერისთვისას პიესაში „თამარ ბატონიშვილი“.

*** დღეს, 7 ნოემბერს, ნაშუადღევის პირველ საათზედ დანიშნულია კრება ტფილისის ქალაქის საბჭოსი. კრება აირჩევს ქალაქის მოურავს და სხვათა შორის განიხილავს, მოემატოს თუ არა ხორცს ფასი და 6 კაპ. მაგიერ იყიდებოდეს 7 კაპეიკად.

*** ქუთაისის საადგილ-მამულო ბანკის ზედამხედველი კომიტეტის მმართველობის თავმჯდომარის ამოსარჩევად დაუნიშნავს 10 დეკემბერს 1893 წელს.

*** სამშაბათს, 9 ნოემბერს, საღამოს 7½ საათზედ დანიშნულია კრება კავკასიის საიმპერატორო სამეურნეო საზოგადოების წევრთა. კრება, მორიგ საქმეთა განხილვის გარდა, გაარჩევს ბ-ნ ს. ნ. ტიმოფეევის მოხსენებას „ძირ-ტკბილის თხრა განჯისა და ბაქოს გუბერნიაში“.

კრებას არა წევრთაც შეუძლიანთ დაესწრნენ.

*** წელს ოქტომბრის განმავლობაში გამოუტანიათ ბაქოდგან 11024 ცესტერნის ვაგონი ნავთი სხვა-და სხვა ქალაქებში გასაგზავნად. შარშან ამავე თთვის განმავლობაში 1006 ვაგონით მეტი ნავთი წაუღიათ ბაქოდამ.

*** გუშინ ხუთ ნოემბერს საღამოს 6 საათზედ- რკინის გზის სადგურ კოპიტნარის მახლობლად გაქანებულ საქონლის მატარებლიდგან გადმოხტა უბილეთო მგზავრი (ქუთაისის გუბერნიის და მაზრის) სოფელ საჩინოს მცხოვრები გიგო კასკაიძე, რის გამოც მძიმედ დაშავდა. დაშავებული კასკაიძე სადგურის უფროსმა დაბა სამტრედიაში გაგზავნა რკინის გზის საავადმყოფოში.

*** დ. ხობი (სამეგრელო): 3 ნოემბერს დაირჩო ხობის წყალში ცხენიანად ერთი კაცი, გვარად ლ—ია. იქმნება ახლა მაინც იზრუნონ ხობის წყალზე გადებულ ხიდის შეკეთებისთვის იმათ, ვისაც ჯერ არს.

მთავრობის განკარგულებანი

კავკასიის მთავრობამ შეატყო, რომ ოსმანლეთიდგან შრაკადი ამოვრ. კავკასიის მკედრი შუსულმანი მადის, სალოცავად და ტფილისსზედაც კიაფდის ხოლმე.

კავკასიის მთავარ მთუბელმა ს. ა. შერეტეტკენმ,—მიიღო რა მხედველობაში, რომ შარშან მთავრობამ ეკერძოდა ესპაზორთუბის მიცემა ოსმალეთში სალოცავად მიმავალთათვის და ეს განკარგულება მთავრობისა დღემდე არ შეცვლილა, და რომ მასალა-მოსალა-კი მდოცველებისა მაინც არ შეწყვეტილა ან იმის გამო, რომ მთავრობის მოსალეანი ჯერ-ჯანის სისწორით არ ასრულებენ მთავრობის განკარგულებას, ანუ თვით მოგზაურნი უხეკენ გზის ამ განკარგულებას,—ბრძანა: მიღებულ იქმნას ჯერ-ჯანი დონის ძიებანი, რომ სამდეგოდგ შესწეღეს მდოცველთა მოგზაურობა სპარსეთისა და ოსმალეთში და ესპუსის გებაში მიცემელ იქმნან ეკენა ისინი, ვინც სპარსეთსა და ოსმალეთს წასულან სალოცავად და დაბრუნების დროს აღმოჩნდებიან, რომ უნასპორტოდ გაპარულან დასასჯელად სასჯელმწიფოებში.

დამაკვირდი

თავის-უფლება იმაში მდგომარეობს, რომ ადამიანი მარტო კანონისაგან იყოს დამოკიდებული.

ვოლტერი

**

მოშანაურებული ქომამი კუარტს რომ ამოაგდო. მოპყავ ზვეთ ამოგდებული ზვირთის მთა და დიწყო ათოთქროვებულ ტბის პირზედ ქანაობა და გორაობა. მოუქროლა ქარმაც და ტბაში ნადგომი წყალი კვერცხის ფულივით გადაბრუნდა და გადმობრუნდა კალაპოტში. თან წყალი ემატებოდა და იდგა ერთი ლეწა-მტვრევა, ზრიალი და გრიალი, ხეეს თან ისეთ ისეთი ლოდები მოჰქონდა მთიდამ, რომ მთელი მინდორი იძეროდა, ანგრევდა მიწას და ეზიდებოდა ტბის ასაყსებლად.

ეხლა-კი შეკრთა ტბა. გიგო, რაც ხდებოდა, იმდენი გამოცდილება ტყუილად-კი არ შაეძინა, რომ თავისი მდგომარეობა ვერ შაემჩნია. ჭკვიანიც იყო ტბა ძალიან და მოხერხებულიც; ეხლა-კი ალარც ერთი არ გამოადგებოდა. რა ექნა, ვისთვის მიემართა. მზეო, მზეო! შეეკედრა მიმალულ მზესა: მზეო! მზეო! მიშველე რამე, მე უფრო მეტს წყალს არ გაძლევ, შე დალოცვილო, მე რომ ალარ ვიქნები, წყალს ვილ მოგცემს წვიმისათვის?! მიშველე, თორემ ეს არი მთის ღვარმა ლამის წამლეკოს. დააცხუნე ერთი, სიცხე დააყენე, რომ დაშრეს ეს ბრიყვი და ვერაგი. გამოჩნდი, გამოჩნდი, ნუ იმალები, შე დალოცვილო. მაგრამ მზე ისეთი გაჯავრებული იყო, ისე შორს იყო მიმალული, რომ ვერც-კი გიგიანა იმოდენა ქექა-ქეხილში. მზეს წყალი პატარა წყაროებიდამ უფრო მეტიც ჰქონდა და გუბებიდამ, ვიღრე იმ ტბიდამ, და აბა რას დაკლებდა ტბის ამოლამვა. ტბამ ნახა, რომ მზესთან ხვეწნა ტყუილად წაუვიდა, არაფერი გამოდებოდა და ახლა მთეს მიჰპართა და იმათაც ისე შეეხვეწა, ამასთან პირობას სდებდა, რომ ყველას უხვად მივცემ წყალსაო, წყაროებს ისევ წინანდელს გზას დაუთმობო. მაგრამ მთები არც წინად აჩქარდნენ და არც ეხლა ჩქარობდნენ. ჩვენ დროს შეეყურებთო, ამბობდნენ ისენი, დრო იყო, შენ უნდა გასჩენილიყავ, დროა—უნდა ამოლამო, დროების მოთხოვნილების წინაღმდეგ მოქმედობა სრულებით ფუჭი იქნება და ჭიანი ვამოვიო. რაღას იზამდა ტბა. წყლები ყვიროდნენ და გრიალით ჩამოჰქონდათ მთიდამ კლდე ქვა, ქვიშა, ლამი და ტალახი, ეს ერთ-ერთ ადგილ-ადგილ ამოვიდა ზეგარეულ ადგილ-ადგილ ამოვიდა ბალახი, ეს ერთ-ერთ ადგილ-ადგილ ამოვიდა ბალახ-ბალახ-ბალახ-

ტერმინოლოგიის კომისია შეადგინოს ერთ-ერთმა ჩვენმა ზემოთქმულმა დაწესებულებათაგანმა. მხოლოდ მაშინ შეგვიძლიან თავიდგან ავიცილინოთ ის სამწუხარო მოვლენა, რომ რაც აქნობამდე ქართულ ენაზე სამეცნიერო რამ წიგნი გვაქვს და მეტადრე თუ სამედიცინო და საბუნებმეტყველო მეცნიერების შეეხება, ყველა ამ წიგნში ხშირად იმისთანა ტერმინებს შეხვდება კაცი, რომ ხან გულს გიშფოთებენ და ხან-კი არ შეიძლება ერთი გულიანად არ გადაიხარხარო.

ბუნებისმეტყველების მოყვარე.

4 ნოემბერს 1893 წ.
ქ. ტფილისი.

რუსეთი

სათავად-აზნაურო საადგილ-მამულო ბანკმა შეიმუშავა პროექტი იმის შესახებ, რომ სახელმწიფომ იკისროს დაზღვევა შენობებისა, რომლებიც ბანკშია დაგირავებული. ეს პროექტი მალე მთავრობას წარედგინება.

—

შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან დაარსებულია კომისია, სხვა უწყებათა წარმომადგენლების მონაწილეობით, შესამუშავებლად გლეხთა შესახებ კანონთა და განკარგულებათა კრებულისა. ამ კრებულიდგან კომისიამ საერთო კანონი უნდა შეადგინოს, რომელსაც „სასოფლო წესდება“ ეწოდება. გაზეთი С.-Петерб. Вѣдом. ამის გამო ამბობს:

ამ ნაირი „სასოფლო წესდება“ სრულიადაც კერ დაკმაყოფილებს ამათ, რომელთაც ᲒᲬᲘᲜᲐᲗᲐᲜ, ეითომც ყოველი ბოროტება დედამიწაზედ მხოლოდ იმიტომ არსებობს, რომ არ არის ეკელესიათვის ნათლად გასაგები კანონი, დამსჯელი ბოროტის მოქმედებისა და კეთილის გამამხნევებელი და წამქეზებელი. ამისათვის „ᲒᲬᲘᲜᲐᲗᲐᲜ, რომ „სასოფლო წესდებაში“ საჭიროა ჩამოთვლილი და განსაზღვული იყოს ყოველი მხარე გლეხთა ცხოვრებისა. ამასთანა კანონის მაკვლეთად გეპასუხებენ „სახელმწიფო მამულის ახალ-შენთა კეთილ-განწყობილობის წესდებას“. ამ კანონს მართლა ისეთი ელფერი სდგეს, თითქოს დარიგება ყოველად შემძღებელია და მეტად დიდის ნაყოფის მომტანი. აქ სწერია სხვათა შორის:

გლეხნი მშეიდობიანად და თავაზიანად უნდა ეპერობოდნენ ეკეკლეს; ასაკგაზდილნი და უმცროსნი პატივსა სცემდნენ მოხუცთა და უფროსთა; შეიდნი ემორჩილებოდნენ მშობელთ; მუშანი და მოჯამაგირენი—პატრონ ანუ სამქმის პატრონთ; და სიზოგადოდ ერთმანეთს პატივსა სცემდნენ და მეგობრობას უწევდნენ, ხოლო უბედურ შემთხვევაში ეხმარებოდნენ კიდეც... კეთრ-ეშმს დღეს ღოთობას არ მისცენ თავი, უფრო მეტად ერიდნენ ეუდს ეოფა-ქცევას, ეიდრე სამეშაო დღეებში.

ეს ხომ დარიგებაა მხოლოდ და ამ ნაირ დარიგების კანონად გარდაქცევა სრულიადაც კერ განაკარგებს სოფლის ზნე-ჩვეულებას, ხოლო სხვა-დასხვა გვარ სოფლის მოხუცს ინარღს მისცემს სელში ამოქმედის თავისის „მსედველობისამებრ“ და პასუხს გეპასუხა აძლიოს ითავლწუნებული გლეხი ამის გამო, რომ მოუგესს „მეგობრობა“ არ გაეწია, ანუ „ᲐᲫᲔᲠᲡᲘᲐᲜᲐᲓ“ არ მოექცა.

—

პერმის საგუბერნიო ერობას ნება დერთო სახელსაქმო სამრეწველო ბანკის დაარსებისა. ბანკს ძირის ფულად უნდა ჰქონდეს 90 ათასი მანეთი. ბანკს საქმეებს განაგებს: მმართველობა, საბჭო და საგუბერნიო საერობო კრება. ბანკი უნდა დაეხმაროს სახელსაქმო მრეწველობას პერმის გუბერნიაში: სესხად მისცეს ფული სახელსაქმო ამხანაგობათ და თითოეულ მრეწველს.

ᲢᲣᲠᲒᲔᲜᲔᲕᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲘᲡ ᲞᲐᲢᲘᲕᲘᲡ ᲪᲔᲛᲐ.

31 ოქტომბერს ტურგენევის სახელის პატივ-საცემად პეტერბურგში სალიტერატორო ფონდის მიერ გაიმართა სალიტერატურო და სამუსიკო საღამო. სხვათაშორის ამ საღამოზედ სიტყვა წაროსთქვა ს. ა. ანდრეევსკიმ. ორატორმა სთქვა: ტურგენევის თხზულებებში დარდი, სიხარული-და სიყვარული უნებლიოდ ეპარება მკითხველის გულში და აერთებს იტორთან. ტურგენევს მშვენიერადა აქვს შეკავშირებული პროზა და პოეზია. ტურგენევს მეტად უყვარდა ბუნება და იმავე დროს მეტადა სწუხდა ჩვენს არა-რაობას. მას უყვარდა: ხელოვნება, პოლიტიკა, და თვით სიცოცხლე. მას უყვარდა სიმართლე და შვენიერება. ტურგენევი და ტოლსტოი სულ სხვა-და-სხვა გზას აღგანან მწერლობაში. ტურგენევი ჰხატავდა სიმართლესა და მშვენიერებას. ტოლსტოი ჰხატავს სიმართლეს და მარტოდ მარტო სიმართლეს. ტურგენევის ენა მარტივია და ამავე დროს ლამაზიც. ტოლსტოის ენა მხოლოდ მარტივია. ტურგენევის თხზულებათა გმირნი ქალები არიან, მაგრამ უმანკო ქალები-კი. ტურგენევი პოეტია უმანკოებისა, ხატავდა და ასურათებდა ქალს ისე, როგორც ბუნებამ დაბადა და არა ისე, როგორც შეცვლის მერე ცხოვრება წუთი სოფლისა. ორატორმა სიტყვა დაამთავრა გიგოლისა, ტოლსტოისა, გონჩაროვისა და ტურგენევის თხზულებათა ურთიერთის შედარებით.

უცხოეთი

ᲡᲐᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲗᲘ. ანარქისტთა მოქმედებას ყველანი მეტადა ჰიკვანენ, განსაკუთრებით-კი ანარქისტს ვებერს, რომელმაც ტუსენისა და სხვა ამხანაგთა თანადასწრებით სიტყვა წარმოსთქვა თავის უბანში ახლად მოკრებილი ჯარის კაცთა მიმართ. ვებერმა უთხრა ამათ, თქვენს ამხანაგებს ურჩიეთ კაზარმებში, რომ „მიძღარი ბურჟუა“ შეიიღულონო. ტუსენმა კიდევ ურჩია ახლად მოკრებილ ჯარის-კაცთ, სამსახურს თავი დაანებეთო. სხვა ანარქისტები დასკინოდნენ თურმე სამშობლოს სიყვარულსა და კვეხნით ამბობდნენ, ჩვენ პატრიოტები არა ვართო.

გაზეთები წინაღმდეგნი არიან ანარქისტების ასეთის საქციელისა და ამბობენ, საკირო ღონისძიება რამ ვიხმაროთ მათ წინაღმდეგო

—

საბერძნეთში ისევ კრიზისია სამინისტროსი: სოტიროპულოს კაბინეტი სამსახურიდგან გადადგა და ახალ სამინისტროს შედგენა მეფემ ტრიკუპისს დაავალა. ტრიკუპისის მეცადინეობის წყალობით ოპოზიციის დასები შეერთდნენ და ამიტომ გაიმარჯვეს, რასაც მთავრობა სრულიად არ მოელოდდა. შეერთებულმა ოპოზიციამ თავის კანდიდატს 102 კენჭი მისცა, მთავრობის კანდიდატს-კი სულ 50 კენჭი აღმოეჩნდა.

—

ᲘᲜᲓᲚᲘᲡᲘ. 6 ნოემბერს ინგლისრუსეთის სალიტერატურო საზოგადოების კრებაზედ თავმჯდომარემ ე. ა. კაზალენმა წაიკითხა შემდეგი წერილი გრაფის ლ. ა. ტოლსტოისა:

ბატონებო, დიდად გმადლობთ თქვენის საზოგადოების წევრად არჩევის სურვილისთვის. სულითა და გულით თანაგვგრძნობ ყოველ კეთილ საშუალებას, რომელიც-კი გამოდგება ერთა შორის მშობისა და ერთობის დასაარსებლადად, მაუსაბამოდ სიმოდიტეკი დასებასა და რომელიც გამოდგება სხვადა-სხვა სახელმწიფოთა და ერებისებთა შორის სრულის თანხმობის დასამყარებლად, რაიც თანდათან მეკადრდება, და ძლიერდება ამ ჟამად მთელს ქვეყანაში. თქვენს საზოგადოებას სწორედ ესა აქვს საკანად და ამიტომაც დიდად თანაგვგრძნობ. ძლიერ მოსარული ვიქმნები, რომ ეფერო დაწერილებულნი ცნობანი გამომგზავნოთ საზოგადოების მოქმედებისა.

შემდეგ საზოგადოების მდივანმა ბ-ნმა კინლოკმა წაიკითხა ტოლსტოის შესახებ წერილი ქ-ნ მანევიჩმალევსკისა, რომელიც ტოლსტოის ენ-ეაკ რუსსოს აღარებს და ამბობს: ტოლსტოის იგივე მნიშვნელობა აქვს აწინდელ საზოგადოებისთვის, როგორიც ჟ. ჟ. რუსსოსა ჰქონდა თანამედროვე საზოგადოებისთვისაო.

—

სამთა კავშირის სახელმწიფოთა ეურნალ-გაზეთები ამბობენ, რომ ინგლისს მეტად არ ესიამოვნა ხმელთა შუა ზღვაში რუსეთის სამუდამო ესკადრის დაარსება და ამიტომ ინგლისიც სამთა კავშირს მიეხბრობაო. ხმა გავრცელდა აგრეედვე, რომ ინგლისი სკდილობს ისპანიას დაეკავშიროს. ინგლისი ისპანიას აძლევს მეორე გიბრალტარს და სამაგიეროდ ისპანია აძლევს ტანჟერს.

ამ ამბავს დიდი მნიშვნელობა აქვს. თუ ტანჟერი ინგლისელებს ჩაუვარდათ ხელში, ხმელთა-შუა ზღვა სრულიად ინგლისის საკუთრება გახდება. ინგლისმა რომ გიბრალტარი და ტანჟერი ზარბაზნებით გაამაგროს, ხმელთა-შუა ზღვა სრულიად დაიკეტება ყველა სახელმწიფოთათვის.

—

გიბრალტართან ამ ჟამად ინგლისსა აქვს: ჯავშნიანი ხომალდი: „Royal-sovereign (14 ზარბაზანი და 780 მეომარი), ჯავშნიანი ხომალდი „Impératrice des Indes“ (14 ზარბაზანი და 759 მეომარი) ჯავშნიანი ხომალდი „Auson“ (10 ზარბაზანი და 513 მეომარი), კრეისერი „Immortality“ (12 ზარბ. და 500 მეომარი), „Narcissus“ (12 ზარბაზ. და 530 მეომ.), კრეისერი „Beccona“ (6 ზარბ. და 173 მეომ.), ნაღმიანი გემი „Speelwecc“ (2 ზარბ. და 101 მეომ.) გარდა ამისა იქვე მოელიან მოსვლას ჯავშნიან ხომალდის „Rodney“-სას.

ყველა ეს გემები ლამაზნის ესკადრისაა.

ადმირალ სეიმურის ესკადრაც ჰიბრალტარში დარჩება.

ᲗᲔᲐᲢᲠᲘᲡ ᲛᲐᲢᲘᲜᲔ

ახალი დრამა ჟულ ლე მეტრისა „Les Rois“.

25 ოქტომბერს პარიჟის თეატრში წარმოადგინეს ახალი დრამა ჟიულ ლე მეტრისა. წარმოდგენაში მონაწილეობა მიიღო სარა ბერნარმა.

ჟიულ ლე მეტრის დრამის საგნად აუღია ნამდვილი ამბავი ავსტრიის პრინცის რუდოლფის სიკვდილისა. პიესაში გამოყვანილია სხვათა შორის ლუიზა მიშელიც, ავდოტია ლიტანიევის სახელით. ინ შინაარსი თვით პიესისა. ალფონის ტახტზედ ადის მეფის ქრისტიან XVI შვილი გერმანი, რადგანაც მოხუცს ქრისტიანს ალარ ძალუძს ადელვებულ ხალხის დამორჩილება. ხალხი უკმაყოფილოა მთავრობისა და მეფის ტახტი დიდს განსაცდელშია. მამა ეხვეწება შვილს, მეფის ტახტი შეურყეველად დაიცვიო. გერმანს არა თუ არ სურს წინააღუდგეს ხალხის უკმაყოფილებას, მეფობაც-კი ემძიმება. გერმანს ძლიერ უყვარს ავტოდია ლიტანიევის მომხრე ქალი ახალგაზდა გრაფინია ფრიდა დე-ტალბეგი და ძლიერ სურს დაანებოს თავი სასახლეს, პატივისცემას და იცხოვროს სადმე მოსვენებით. მაგრამ, რაკი სამე ისე მოეწყო, რომ მამამ ტახტი გადასცა, გერმანი ამ ტახტს თავს არ ანებებს, მამის წინაღმდეგ-კი იქცევა. მაშინვე ასრულებს ერის ზოგიერთის მოთხოვნილებას და ისეთ პროექტებს იგონებს, რომ მთელს სასახლეს შიშის ზარს დასცემს. მინისტრნი არ ეხმარებიან და სამსახურს თავს ანებებენ. გერმანის ცოლი, პრინცესა ვილჰელმინა ემუდარება, ნუ ამხობ მეფის ტახტს და განსაცდელში ნუ გვიგდებო. გერმანის წინაღმდეგია მისივე ღვიძლი ძმა პრინც ოტტო. გერმანი პირველადვე უხერხულად მოიქცა და ნება დართო ხალხს მანიფესტაციის გამართვისა. პრინცის ოტტოს მიერ წაქეზებული მანიფესტანტები სასახლეს დაეცემიან და ითხოვენ, დაპატიმრებული ავდოტია ლიტანიევისა გაანთავისუფლეთო. გერმანმა არ იცის რა ჰქმნას და დარაჯის უფროსს უბრძანებს, „თქვენი მოვალეობა შეასრულეთო“. სასახლის დარაჯნი ხალხის ბრბოს თოფებს დაუშენენ და მოჰკლავენ და დასჭრიან მრავალ ხალხს, მათ შორის დედაკაცებსა და ბავშვებს. გერმანს სულ თავგზა აერევა. მოაგონდება თავისი საბრალო ფრიდა ტალბერტი და მის სანახავად უნდა წასვლა.

გერმანის ცოლი მატილდა დიდი ხანია ეკვიანობს, ჩემს ქმარს ფრიდა უყვარსო. პრინცი ოტტო ამას დაარწმუნებს კიდეც და ეტყვის, შენი ქმარი და ფრიდა ქალაქ ვარენ კოშში ხედებიან ერთმანერთსაო. ვილჰელმინა სცდილობს დაიბრუნოს ქმარის სიყვარული, ჯერ ელერსება გერმანს და მერე უსაყვედურებს კიდეც, ფრიდა გიყვარსო. გერმანი უარს ამბობს, ცოლს აჯერებს, ჩემსა და ფრიდას შორის არაფერია საიმისო, თუმცა მომწონს კიო და შემდეგ ფრიდას სანახავად წავა კოშში. ოტტოს დახმარებით ვილჰელმინა შეიპარა იმავე კოშში და გერმანის მოსვლას უდარაჯებს. მოვა გერმანი. ფრიდა ძლიერ აღელვებული დაუხვდება. ეს არის მასთან იყო ავტოდია ლიტანიევისა და ურჩევდა, გერმანი მოჰკალი, რადგანაც ერის სურვილის განხორციელების დამბარკოლებელი მხოლოდ ეგ არისო. ფრიდამ ამაზედ უარი უთხრა, მხოლოდ დაჰპირდა, ვეცდები როგორმე დავიყოლიოო გერმანი, მეფობაზე უარი სთქვასო. მართლაც და მოვა თუ არა გერმანი და თავის დარდს შესჩივლებს, ფრიდა ურჩევს, ყველაფერს თავი დაანებე, წადიდეთ სადმე უცხო ქვეყანაში და იქ მშვიდად ვიცხოვროთო. გერმანი ყოყმანობს, ბოლოს ლამის დათანხმდეს კიდეც, მაგრამ ამ დროს იგრიალებს რევოლვერი... ეს ვილჰელმინაა, ჩუმად შემოიპარა ოთახში, აიღო ავდოტიას მიერ დადატოვებული რევოლვერი და ესროლა ფრიდას. მაგრამ ფრიდას მაგიერ ტყვია გერმანს მოხვდა. გერმანი იქვე სულს დალევს. ფრიდა ამ დარდს ვერ აიტანს, წყალში გადავრდება და დაიხრჩობა. ვილჰელმინა დაბრუნდება სასახლეში და ყველაფერს მოხუც მეფეს ქრისტიანს უამბობს. ქრისტიანი ვილჰელმინას აპატიებს, მეფედ თავის ხუთის წლის შვილიშვილს დასვამს და სახელმწიფო საქმეთა მმართველად ვილჰელმინას დააყენებს.

გასარჩევი

ერთმა ახალგაზდა კაცმა თავის ბიძას ვერტლის თეფშზე მოჰპარა. სიკვდილის უამს ბიძამ თავის ანდერძში სხვათა შორის ჩაურთო:

„ჩემ დისწულ გიორგისთვის მიანდერძნი თერთმეტი ვერტლის თეფში. მთელ დუქანს ერთი თეფში რადაც დაკაკლია, ეს თვით გიორგიმაც კარგად იცისო“.

—

ვოლტერი და მისი ერთი მეგობარი დასეირნობდნენ. გზაში შემოსილი მღვდელი შეხვდათ, რომელსაც ბარძიმ-ფეშხეში მიჰქონდა. ვოლტერმა ქუდი მოიხადა. მეგობარმა ჰკითხა: „ღმერთს შეურეგდიო?“ ვოლტერმა უპასუხა: „სალამს-კი ვაძლევენ ერთმანერთს, მაგრამ ხმას-კი არა ვეცემთო.“

—

ბეკონი ამბობდა ხოლმე: „ცოლის შერთვა ყოველ წლოვანობაში კარგია; ცოლი ახალგაზდასთვის—საყვარელია, შუახნის კაცისთვის—მეგობარი და მოხუცისთვის—გამდელია. ინგლისის მწერალი სვიფტი-კი სულ სხვა აზრისა იყო: როცა თავის შვილს ცოლსა ჰრთავდა, უთხრეს, პატარა ხანს მოითმინე, ჯერ ცოტა დაჭკვიანდეს შენი შვილი.—„მაგის დაჭკვიანებას რომ ველოდოო,—უპასუხა სვიფტმა, თავის დღეში ცოლს ვერ შეერთავო“.

ᲒᲐᲛᲝᲚᲐᲓᲔᲑᲘ ᲪᲜᲝᲑᲐ

როგორ უნდა მიიდოთ სასაქმებელი ზეთი? მრავალნაირი საშუალებაა, რომლის შემწეობით სასაქმებელ ზეთის საზიზღარი გემო პირში დიდხანს აღარ დარჩება. აი ერთი საუკეთესო საშუალებათაგანი:

მანა სასაქმებელ ზეთით უნდა ჩასდგათ ცხელ წყალში. სიათოსაგან ზეთი გაჯდება და წყალს ნაირი აღარ ექმნება. მაშინ აიღეთ მატარა ჭიქა, ჩაასხით ოტტა პორტეკანი, ერთის თითის დადებამდე, მაკვლ-მოკვლეთ, რომ ჭიქის გეერდები სულ დაუსველდეს, ჩაასხით ზეთი, რაკადენის მიღებაც ბინდათ ან ეკმიასაგან დანაშენული გაქვთ, ზემოდგან კიდეკ ოტტა პორტეკანი დაასხით და გადაჭკერით. ზეთის მიღების წინად და შემდეგ პირი პორტეკანითვნე გამოიკლეთ.

ეს საშუალება იმითაა კიდეკ კარგი, რომ პორტეკანი ზეთს სრულიად არ უკარგავს ძალას.

სამეცნიერო ნაწილი

—

ინგლისში ხალხის განათლების საქმეს სხვა ნაირად შეუდგნენ. ყველას არ შეუძლიან, რასაკვირველია, მაღალის სწავლის მიღება, არც დრო და გარემოება მისცემთ ნებას და არც იმდენ სასწავლებლის დაარსება შეიძლება, რომ მთელი ხალხი დაიტიოს. ინგლისელებმა აი როგორ მოაწყეს ეს საქმე. ოცის წლის წინად კემბრიჯის უნივერსიტეტის პროფესორებმა განიზრახეს კვირა-უქმე დღეს წაუკითხონ სამეცნიერო ლექციები ისეთებს, რომლებსაც ცოტაოდენი სწავლა მიუღიათ, ხოლო მაღალ სასწავლებელში ვერ შესულან სხვა-და-სხვა გარემოებათა გამო. ამ ლექციებით შეასწავლონ რომელიმე მეცნიერება, რომელსაც თვით მსმენელი ინდომებს. ამისთანა კურსებს University Extension უწოდეს.

პირველ ხანებშივე ამ ახალ საქმემ ისეთი თვალსაჩინო ნაყოფი გამოიღო, რომ სხვა უნივერსიტეტებიც მიჰყვნენ ამ მაგალითს და არამც თუ უნივერსიტეტებთან გაიმართა კურსები, არამედ ისეთ ქალაქებშიაც-კი, სადაც უნივერსიტეტები არ არის. იქ ვაკაციების დროს მიდიან პროფესორები და კითხულობენ ლექციებს. ბევრს კაცსა და ქალს მიუღია ამ კურსებზედ მაღალი სწავლა და შეუსწავლია რომელიმე მეცნიერება სატეხნიკო ნაწილი. ამ ნაირად მაღალი სწავლა თანდათან მთელს ქვეყანას ეფინება. 1892 წელში University Extension-ს 60,000 მსმენელი ჰყავდა.

ჯერ ეს საქმე კერძო კაცებმა თავის ხარჯით და მეცადინეობით დაიწყეს, შეწირულობაც ბევრი ეძლოდათ, მაგრამ შემდეგ დარწმუნდნენ, რომ კერძო მეცადინეობას არ შეუძლიან ამ ძნელ საქმეს გაუძღვეს და საჭიროა მთავრობაც დაეხმაროსო. 1891 წელს დეკემბერში კემბრიჯის უნივერსიტეტს საბჭომ დეპუტაცია გაუგზავნა ინგლისის ლორდ-მერსა და სთხოვა მთავრობამ დახმარება აღმოუჩინოს University Extension-ს. ამავე საქმის გამო კონფერენციაც იყო წარსულ აგვისტოში და გარდასწყვეტეს სთხოვონ მთავრობას დახმარება.

თუ ეს თხოვნა მთავრობამ შეუსრულა, რაიცა დიდად მოსალოდნელია, მაშინ მაღალი სწავლა მარტო რჩეულთა ხვედრი აღარ იქმნება.

—

მზის დაბნელება. საიმპერატორო მეცნიერებათა აკადემიის განყოფილების ფიზიკ-მატემატიკთა კრებას მოსკოვში 27 ოქტომბერს აკადემიკოსმა ბრეჯნიზმა აუწყა, რომ 1896 წელს, 27 ივლისს მზის სრული დაბნელება მოხდებაო და ყველა ქვეყნების ასტრონომები ეხლავე ემზადებიან გამოსაკვლევადაო. მზე დაბნელდება ჩრდილო ქვეყნებში და საზღვარი ესე უნდა აღვნიშნოთ: ფინლანდიის ჩრდილოეთის ნაწილი, ახალი მიწა, ციმბირი, ამურის მხარე და კუნძული თეზო. აღმოსავლეთი მხარე უფრო კარგია გამოკვლევისათვის, რადგანაც მზე დაბნელების დროს მაღლა იქმნება ასული. ამ მხარეს ზღვა არტყია და გემებითაც შეიძლება მისვლა; ამისათვის მოსალოდნელია, რომ იქ ამერიკელნი ანუ ინგლისელნი დაიჭერენ საუკეთესო ადგილს. რადგანაც მზის დაბნელების დროს საფიქრებელია ზღვაზედ ღელვა მოხდეს, საჭიროა დასავლეთის ქვეყნებშიაც გაეგზავნენ ასტრონომები. მაგალითად ახალ მიწის აღმოსავლეთ ნაპირზედ.

პულკოვის ობსერვატორიის იმ დროისთვის დამზადებული ექმნება რუკა გამოკვლევისა და ყოველნაირი იარაღი, უფრო ასტრო-ფიზიკური, დახელოვნებულნი კაცნი და საჭირო თანხაც. სამწელო მხოლოდ წასვლა-დაბრუნებაა ექსპედიციისა, მაგრამ მეცნიერებათა აკადემია მოაგვარებს როგორმე ამასაც და რუსეთის ასტრონომებს მისცემს საშვალებას სამეცნიერო გამოკვლევისათვის.

დეპეშა

5 ნოემბერი

პეტერბურგი. აკადემიკოსი მაიკოვი უმაღლესად დანიშნულ იქმნა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტად

პარიჟი. მინისტრთა კრებამ არ შეიწყნარა დუპუის მოხსენება ამნისტიის შესახებ და ბრძანება გასცა მედგრად ადევნონ თვალ-ყური ანარქისტებს საფრანგეთის ყოველ კუთხეში. რამდენსამე ქალაქში დააპატიმრეს ანარქისტები, რომელთაც ჰბრალდებათ ბარცელონის აფეთქებაში მონაწილეობის მიღება. მარსელში სახლები დასჩხრიკეს და დაპატიმრეს 17 უცხოელი.

ბერლინი. პარლამენტის კრების დასაწყისს, იმპერატორმა წაიკითხა სეფე სიტყვა. იმპერატორმა მადლობა გამოუცხადა პარლამენტს დახმარებისათვის ჯარის გაძლიერების საქმეში; იმის გამო, რომ იმპერატორის მოგზაურობის დროს ყველგან აღტაცებით დაუხვდნენ. იმპერატორმა სთქვა, ეს ნიშანია ერის ერთიანობისა. პარლამენტმა უნდა მოიაზროსო, სთქვა იმპერატორმა, რა გზით დაჰფაროს ახალი სამხედრო ხარჯი და განიხილოს რავდენიმე კანონ-პროექტი, რომელიც მას წარედგინება მთავრობისაგან, და აგრედვე პირობანი სავაჭრო ხელშეკრულობისა ისპანიასთან, რუმინიასთანა და სერბიასთან. პარლამენტს დაუყოვნებლივ მოხსენდება ის საგანგებო ლონის-ძიება ბატების მომატებისა, რომელიც რუსეთის წინააღმდეგ იქმნა მიღებული. იმპერატორი იმედს აცხადებს, რომ რუსეთთან მოლაპარაკება ამ საგანგებო ლონისძიებას მოგვასპობინებსო. დასასრულ სთქვა, რომ გერმანიას ყველა სახელმწიფოებთან წინანდელი დამოკიდებულება აქვსო და მკვიდრი მეგობრობა მოკავშირე სახელმწიფოებთანაო. იმპერატორს სრული იმედი აქვს, რომ შეწყვნითა ღვთისათა, მადლი მშვიდობისა კვალადცა იქმნება ჩვენთანაო“.

საბაჟო კონფერენცია შეიკრიბება მომავალის კვირის დასაწყისს.

ღღევანდელი სეფე სიტყვა სავაჭრო მოლაპარაკების შესახებ რუსეთთან იმის ნიშნად მიიჩნიათ, რომ ეს მოლაპარაკება კეთილად დამთავრდებაო.

პეტერბურგის ბირჟა, 26 ოქტომბ.

	მაღალს ფასს.	ბოლო-ფასს.	ბოლოდ ფასს.
	ფახ. კ.	ფახ. კ.	ფახ. კ.
ხუთ-მანეთიანი ოქრო	7,60	7,62	— ,,
ტუმაურნის კუპონები	152	152¾	— ,,
ძველიანი ვერცხლის ფული	— ,,	— ,,	— ,,
5% პირველის შინაგანის სესხის მომგები ბილეთი . . .	— ,,	— ,,	244
—მეორისა . . .	218	— ,,	— ,,
4% მესამე სესხისა. .	— ,,	— ,,	— ,,
სახელმწიფო თავადაზნაურობის ბანკის მომგებ. ფურცელი .	— ,,	— ,,	193¼
გირვანობის ფურცელნი ტფილისის ბანკისა:			
6%.	100	— ,,	— ,,
5%.	— ,,	99	— ,,
კუბანისის ბანკისა 6%.	100	— ,,	— ,,
5%.	— ,,	99	— ,,
5% ობლიგაც. ტფილისის ქალაქის საკრედიტო ხაზოგადოებისა	— ,,	— ,,	98

რკინის გზის მიმოსვლა

ტფილისიდგან ბათუმს მიდის საფოსტო მატარებელი № 2 9 ს. 30 წ. დილ. და № 4 6 ს. 50 წ. საღ.

ბათუმიდგან ტფილისს მოდის № 1 9 ს. 52 წ. საღ. და № 3 12 ს. 25 წ დღ.

ტფილისიდგან ბაქოს № 3 მიდის 1 ს. 20 წ. დღ.

ბაქოდგან ტფილისს მოდის 5 ს. 50 წ. საღ.

ტფილისსა და განჯას შუა.

ტფილისიდგან განჯას მიდის 9 ს. 20 მ. საღ.

განჯიდგან ტფილისს მოდის 1 ს. 30 წ. დღის.

ტფილისიდგან ხაშურს მიდის 3 ს. დღ. ხაშურიდგან ტფილისს 8 ს. 10 წ. დილ.

იმოსვლა ცეცხლის გემებისა შავს ზღვაზედ

ბათუმიდამ გადის:

ხუთშაბათობით: დღისით 12 საათზე მოკლე გზით, შეიელის ნოვოროსიისკში და კერჩში.

სამშაბათობით და შაბათობით: შორის გზით 2 ს. შუად. შეიელის ყველა ნავთსადგურში.

ბათუმში მოდის:

ღამის 12 საათზე სწორე გზით ნოვოროსსისკით და სოხუმით.

ოთხშაბათობით: დღისით სწორე გზით ნოვოროსსისკით და სოხუმით.

პარასკევობით და ოთხშაბათოყეთ: საღ. შორის გზით, შეიელის ყველა ნავთ-სადგურებში.

ფოთში მოდის:

საფოსტო და სახალხო ბათუმიდგან კვირა დილით, განთიადისას.

პარასკევობით: საფოსტო და სახალხო.

სამშაბათობით: დღისით სახალხო და საქონლისა ოდესიდგან.

ხუთშაბათობით: დღისით სახალხო და საქონლისა ბათუმიდგან.

—

განცხადებანი

ქუთაისის ქალაქის გამგეობა

ამით აცხადებს, რომ გამგეობაში არის დანიშნული 22 ამა ნოემბერს ვაჭრობა იჯარით გასცემად ქალაქის ახალი საყასბოსი თანახმად გეგმისა და ხარჯთ-აღრიცხვისა 26500 მანეთად.

მსურველთ შეუძლიანთ გაეცნონ ხარჯთ-აღრიცხვასა და გეგმას კანცელარიაში ყოველ დღე დილის თერთმეტ საათიდამ ნაშუადღევის ორ-საათამდე.

(3—1)

„ᲩᲘᲙᲐᲒᲝ“

წინანდელი სასტუმრო „ᲓᲐᲜᲘᲐ“ გადავიტანე 1 ოქტომბრიდგან 1893 წ. მოსე არუთინოვის სახლში, კადეტის კორპუსთან, გოლოვინის პროსპექტის ახლო, ქალაქის შუაგულს, სადაც დავაარსე ახალი **ᲛᲝᲬᲧᲝᲑᲘᲚᲘ ᲝᲗᲐᲮᲔᲑᲘ** სახელად **„ᲩᲘᲙᲐᲒᲝ“**

ყველა ოთახები მშვენიერად არის მოწყობილი. სამგალითო სისუფთავეა. მოსამსახურე ზრდილობიანია და სწრაფი. ყველაფერი წესიერია.

ფასი ოთახებისა

დღიურად 3 აბაზიდგან—3 მანეთამდე, თვიურად და წლობით ბევრით იაფად.

ნ. ეოსკოვნოვი

(25—1018—11)

ᲒᲐᲛᲝᲡᲐᲓᲔᲒᲘ ᲪᲜᲝᲒᲐᲜᲘ

პირველი კერძო სამკურნალო

ექიმის ნავასარდიანისა

(ეუკიაში, ვარანცოვის ძეგლის პირდაპირ).

ავადმყოფთ იღებენ და სინჯავენ ექიმნი ყოველ-დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დილაობით იღებენ:

ბ. ს. ნავასარდიანი, 11—12 საათამდის იმათ, ვისაც სპირს სნეულებანი: გარეგანი (ხირურგიული), კბილებისა, ვენერიული და ათაშანგი (სიფილისი).

ე. მ. ჩაქანი, 9—10½ საათამდის, სნეულებანი: თვალის და ნერვებისა—ტანში ტკივილებისა.

დ. გ. რუდკოვსკი, 10½—11½ საათამდის, სნეულებანი: შინაგანი, ბავშვეისა და. დედათა სქესისა.

ი. ფ. ბრატასეეიჩი, 11½—12½ საათამდის, სნეულებანი: ყურ-ს, ყელის და ცხვირისა.

ექიმი—ქალი ა. მ. ტურბოვიჩი 12½—1 საათამდის, სნეულებანი. დედათა სქესისა.

ს. ბ. კარაპეტიანცი, 1—1½ საათამდის, სნეულებანი: შინაგანი და ბავშვებისა.

საღამოობით მიიღებენ:

ი. გ. ჩეპურკოვსკი, 5—6 საათამდის, სნეულებანი: გულ-მკერდისა; ხიმიურად და მიკროსკოპიულად გასინჯავს ნახველს (ხორხს) და შარდს.

ს. ბურეკ, 6—7 საათამდის, სნეულებანი: ათაშანგი (სიფილისი) და ვენერიული.

ბ. ს. ნავასარდიანი, 7—7½ საათამდის.

ე. ი. ფრანცეოუსი, 7—7½ საათამდის, სნეულებანი: ყურის, ყელის, და ცხვირისა, ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკევობით.

რჩევა-დარიგების და რეცეპტის დაწერის ფასი ათი შაურია; ფასი ექიმთა კრების რჩევისათვის (კონსილიუმისათვის) და ოპერაციებისათვის—მორიგებით. სამკურნალოს საწოლიც აქვს ავადმყოფთათვის.

დირექტორი სამკურნალოისა, დოქტორი მედიცინისა ნავასარდიანი.

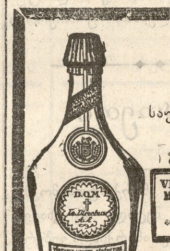

VÉRITABLE BÉNÉDICTINE

(სამდგელო დეკორი ბენედექტინი)

Fécamp-ის საბატისა (საფრანგეთში)

საუცხოო, ადამიანის მომლონიერებელი, საჭმლის მონელების ხელ-შემწყობი და მადის აღმძერელი.

ᲣᲜᲓᲝᲡᲗᲐᲕᲘᲡ ᲡᲐᲣᲙᲔᲗᲔᲡᲝ ᲓᲔᲙᲝᲠᲘᲡ ᲨᲝᲠᲘᲡ

VÉRITABLE LIQUEUR BÉNÉDICTINE
Marques déposées en France et à l'Étranger

ᲘᲡᲘᲓᲔᲑᲐ საუკეთესო გასტრონომიის მაღაზიებში ᲧᲚ ყოველ ქალაქის უმთავრეს ვინის საწყობებში.

ყოველთვის მოითხოვეთ, რომ ოთხ-კუთხი იარლიკი ჰქონდეს დაკრული ბოთლს ქვემოდგან უფროსის დირექტორის მიერ ელ-მოწერილი.

Въ Б. Жуковскій С.-Петербургъ 10. рота, 16.

უმთავრესი წარმომადგენელი წისქვილის თვლების ფაბრიკისა ე. ტრაპპისა.

ტრაპპის ფაბრიკის მერ ბოგემიაში გაკეთებული წისქვილის თვლები საუცხოოვ გამოდგა. ამ თვლებით სამჯერ უფრო მეტი იფქვის, ვიდრე სხვა ფაბრიკის გაკეთებულ თვლებით, 8 საათის განმავლობაში ფქვავს 600 (ექვსაბ) ფუთს.

Ревель **А. Брокгаузенъ**

პრეისკურანტები და სხვა და სხვა დამარწმუნებელი ქაღალდები სუმრველს საჩქაროდ გაეგზავნება.

Доз. ценз. Тифлисъ, 6-го Ноября 1893 г. სტამბა ᲨᲐᲠᲐᲫᲘᲡ და ᲐᲕᲐᲜᲡᲝᲒᲝᲕᲘᲡ. რედაქტორ-გამომცემელი ᲘᲚᲘᲐ ᲩᲐᲕᲩᲐᲕᲐᲫᲔ